

TELE PENSJONISTEN

Medlemsblad for Telepensionistenes Landsforbund

Nr. 3/07 - 33. årgang

Vi må få skikk på eldreomsorgen s. 5

Telenor verner og bevarer s. 8

Våre arkitektoniske perler
- de gamle telebyggene s. 10

REDAKTØRENS SPALTE

Kjære lesere

Pleie og omsorg – høstens valgflesk?

Sommeren er over og høstens program er allerede godt i gang for de fleste av oss. Bladet fikk på forsommeren et intervju med Sylvia Brustad om status for Omsorgsmeldingen. Pleie og omsorg ble et hett tema i valgkampen, og det har vært spennende å følge opp Brustads intervju. Bildet er nok klart mer nyansert enn intervjuet gir inntrykk av. Mye er gjort, men mye står igjen. Nå foreligger valgresultatene. Uansett resultat må kampen fortsette for en bedre pleie og omsorg i de fleste av landets kommuner. Derfor er det viktig at de som har overskudd engasjerer seg aktivt på politisk nivå og i frivillige innsats for våre eldre og pleietrengende. Bladet er åpent for synspunkter og rapporter.

Sofus har hatt godt av sommeren. Vi kan nok en gang glede oss over hans humoristiske kommentarer til livet i vår norske andedam.

Telenor verner og bevarer

Telenor har undertegnet en interessant avtale om bevaring av landets røde telefonkiosker. Det bringer tankene inn på skjebnen til våre kjære og kjente telebygg som har skiftet ham og innhold siden Telenor kom på banen. I Oslo og Bergen står de som arkitektoniske monumenter over en svunnen teletid, mens i Trondheim er alle telespor visket ut.

Lokalforeningene våre

Det var flott å møte en så sterk representasjon av lokale representanter i Tromsø. Møte- og turaktivitetene har vært omfattende i mange foreninger i første halvår og høstprogrammene ligger ikke noe etter. Det er fint å få rapporter og ikke minst at medlemmene bidrar med intervjuer og innlegg. Tusen takk. Likevel håper jeg på at dere kommer enda sterkere igjen i juleutgaven av bladet. Det skaper et levende blad.

Jeg ønsker dere alle en god høst.

Sjur

Innhold:

Redaktørens spalte	s. 2	Dikt: En blå salme	s. 12
Lederen har ordet	s. 3	Minneord over Bjørg Berli	s. 13
Til minne om Ingemar Bergmann	s. 4	Minneord over Sverre Steinstad	s. 13
Intervju med Sylvia Brustad	s. 5	Ordet fritt	s. 14
Snakker Sylvia Brustad sant?	s. 6	Min telehistorie	s. 15
Telenor verner og bevarer	s. 8	Kryssord	s. 15
Kongensgt 21 – vårt nye telesenter i Oslo sentrum?	s. 9	Nytt fra lokalforeningene	s. 16
Simsaladim		Dataspalten	s. 18
- telesenter har blitt kjøpesenter	s. 10	Nytt fra Arbeidsutvalget	s. 19
Sofustanker	s. 11	Landsstyret	s. 19
		Min hobby	s. 20

Frist for innsendelse av stoff til julens utgave av bladet er **20. november 2007**.

Redaktøren forbeholder seg retten til nedkorting av innlegg.

Forsidebildet: Baksås og Rønbeck er enige om vern av de røde telefonkioskene våre som har 75-årsjubileum.

Foto Cato Normann, Telemuseet.

Lederen har ordet

Sommeren for oss sørpå har som alle vet ikke vært av beste varemerke. Til gjengjeld kan vi glede oss over at folk lenger nord har hatt mye av det samme været som vi hadde i bøtter og spann sist sommer. Det er et ordtak som heter at det meste jevner seg ut i lengden - og det er mye sant i det.

Undertegnede har som vanlig tilbrakt to måneder nede på Bohuslän kysten. Vi har i år hatt god tid til å lese norske aviser om sommerens små og store "skandaler" når været har stått på som verst utenfor vinduene.

Det startet med at prinsessen utfordret den rådende materialismen og humanetiske filosofien ved å erklære at engler finnes.

Så fortsatte det med at avisene frenetisk forsøkte å tvinge solen til å vise seg i Sør-Norge, men med dårlig resultat.

Og om ikke det var nok bestemte den nasjonale elite at kapitalisme ikke bare handler om rasjonell egoisme, men også om kulturell ære og identitet. Hydro-skandalen var ikke bare snakk om ekstrem grådighet, men også et angrep på hele Norges sjel.

Valgkampen er i skrivende stund inne i siste fase, der sentrale politikere som vanlig har satt seg i førerretet med god hjelp fra media, uten å slippe lokalpolitikere til i synlig grad. Unntaket var når Oslos ordfører måtte innrømme at han hadde en hemmelig bankkonto i Sveits som det ikke var betalt skatt for. Da brøt lurvelevenet løs med det resultat at valgkampen var i ferd med å avspore. Etter noen dagers skyggeboksing i mediene, trakk den angrende synder seg fra politikken slik at valgkampen kunne fortsette.

Valgkamp i Norge må fortone seg lett pervers sett utenfra. Riktignok vil all verdens politikere alltid love at alt skal bli så mye bedre, hvis de bare får din stemme. Men i Norge kan politikere attpå til holde det de lover om de ønsker det. De har en ufatteleg rikdom å øse av – og øse gjør de. Det kan virke som deres største hodepine er å finne svaret på spørsmålet: Hva mer kan vi gi til et folk som har det meste fra før?

Miljøspørsmål har vært den store slageren i mediene og blant politikere denne våren. Det er ikke mer enn noen måneder siden statsministeren kom ut av skapet, og skapte stor miljøbegeistring i eget parti. De fleste partier fulgte selvsagt opp og sprang om kapp for å vinne tittelen som det beste og mest profilerte miljøparti, mens mange av oss andre lot oss overbevise om fremtidsfrykt av den uslåelige kombinasjonen av FNs klimapanel og mye vær rundt på kloden.

Så langt tyder ingen ting på at miljøet skal prege årets valgkamp. Kontrasten fra vårens politiske miljøkappløp er slående og ikke minst skremmende. Ikke fordi spørsmål om klodens overlevelse er noe som kan løses i norske kommunestyre, men fordi det som nå skjer avslører politikernes manglende evne å lede.

Nå før valget er politikere tilbake på det gamle sporet der

eldreomsorgen skal skinne, skolen skal funkle og helsevesenet skal stråle. Og da er jeg omsider kommet til det som jeg egentlig ønsket å snakke litt om, nemlig eldreomsorgen i dagens Norge og hvilke prioriteter som vektlegges fremover.

NPF hadde eldreomsorgen som sitt hovedtema på landsmøtet i juni. Emnet var selvfølgelig valgt med omhu med kun få måneder igjen til valget. Til landsmøtet hadde NPF invitert bl.a. landets statsminister som holdt et foredrag om de prioriteringer regjeringen vil ha innenfor eldreomsorgen de neste årene. Statsministeren ga følgende prioriteringer: 12 000 nye omsorgsboliger og sykehjemsplasser innen 2014. Oppgradering av utdannelsesnivået innenfor omsorgsyrkene i takt med behovene. Styrking av ledelsen innenfor hjemmehjelpstjenesten. Løse problemet med utskrivningsklare pasienter på landets sykehus. Budskapet ble mottatt med applaus fra et meget lydhørt publikum, samtidig som NPF lovet å følge opp de lovnader som var gitt av statsministeren.

SAKO holdt sitt årlige seminar 22.-23. august på Sundvollen. Kommunal eldreomsorg og statsbudsjettet for 2009 var hovedtemaene. I tillegg ble stortingsmelding nr. 35 om "Tilgjengelighet, kompetanse og sosial utjevning. Framtidens tannhelsetjenester" presentert av en representant for Helse- og Omsorgsdepartementet. Jeg vil komme tilbake til denne saken på et senere tidspunkt.

Alle politiske partier, som er representert på Stortinget, var invitert til en debatt om kommunal eldreomsorg. Debatten viste at det er stor grad av enighet mellom partiene innenfor prioriteringene i eldreomsorgen bortsett fra, ikke helt uventet, konkurranseutsetting av tjenestene.

Alle forbund presenterte tre hovedprioriteringer i statsbudsjettet for 2009, hvorav en sak innenfor helsesiden. Telepensjonistenes prioritering innenfor helse var 12 000 nye omsorgsboliger og sykehjemsplasser herunder en oppgradering av utdannelsesnivået innenfor omsorgsyrkene.

Vår andre prioritet var at grensen på 2 G for lønnet arbeid mellom 67-70 år oppheves fra 2008. Vår statsminister har i andre sammenhenger uttalt at det ikke finnes noen logikk for denne grensen.

Vår tredje prioritering var at grunnpensjonen skal være lik grunnbeløpet uansett sivilstand. Grunnpensjonen for ektefeller/samboere er i dag 85 % av grunnbeløpet.

Oppsummeringsmessig var det stor grad av enighet om prioriteringene innenfor helse på seminaret, mens det var større sprik på de andre punktene som ble presentert av de enkelte forbund.

Dagfinn Skarbøvik

Til minne om Ingmar Bergman

Intervju av Liv Ullmann

Jahn Hassel

Liv Ullmann deltok i en utspørring om sitt liv som filmstjerne under Kosmoramas forestilling "Master Class" i Trondheim i 2005. Dit var også Telepensjonisten invitert.

Stilig og filmvakker ble hun klappet inn i kinosalen på Nova kino av en begeistret tilhørerskare. Vi møtte en åpen og frittalende skuespiller som snakket om sine filmer, forholdet til Ingmar Bergman, sin egen utvikling og vekst som filmskuespiller og senere som regissør. Nå sto hun frem som moden kvinne med bakkekontakt og stor trygget på seg selv som menneske. -Det er slutt på tiden da jeg hadde mye av den ibsenske Nora i meg og svinset rundt og var behagelig til stede, sa hun

Hang til å spille teater hadde hun tidlig. Det var botemiddelet mot en veldig sjenanse hun følte som ungpике. Yndlingsrollen var "Piken med fyrstikkene" fra H.C. Andersens eventyr. Da gråt alle og syntes synd på henne. Hun ville til teateret, og forlot skolen før tiden for å studere teater privat i England. Tilbake i Oslo kom hun ikke inn på Teaterskolen da hun søkte.

Et talent kan ikke ødelegges. Men det kan utvikles. Hun hadde godt scenetekke, men mye å lære. På Det Norske Teateret hadde hun en god instruktør. Hun lærte å gi alt i rollene som skuespiller og glemme sine private sorger og problemer. Skuespillere stiller alltid opp til forestilling.

25 år gammel spilte hun i Ingmar Bergmans film "Persona." Det ble et gjennombrudd i rollen som en kvinne som hadde møtt veggen, var psykisk knekket og hadde sluttet å snakke. Respekten for Ingmar Bergman var stor. I ettertid har hun forstått at i den

rollen var det egentlig Ingmar Bergman selv hun spilte. I neste film ble hun forelsket i regissøren. Det var en lykke som etter hvert fortapte seg og endte med brudd i samlivet deres.

Liv Ullmann

Helse og omsorgsminister Sylvia Brustad:

”Vi må få skikk på eldreomsorgen, og vi er på god vei”

Dagens eldreomsorg og eldrepolitikk var viktige temaer på Landsmøtet i Tromsø. Det ble stilt flere kritiske spørsmål under debatten som førte til at Telepensjonisten tok kontakt med helse og omsorgsministeren for å få førstehånds informasjon. Sylvia Brustad beskrev en offensiv politikk der man er godt i gang med å rette opp den alvorlige krisen som eldreomsorgen befant seg i på 1990 – tallet. Viktige mål i handlingsplanen for eldreomsorg fra 1997, gjentatt i omsorgsplanen for 2015, er langt på vei nådd, men det står ennå mye igjen.

Pleie og omsorg krever store ressurser

I 2005 mottok mer enn 200.000 personer forskjellige former for pleie og omsorg i kommunene. Det ble utført nærmere 110.000 årsverk, halvparten i sykehjem og halvparten i omsorgsboliger og hjemmetjenester. Innsatsen på omsorgstjenester er dermed større enn på alle landets sykehus. Pleie og omsorg la beslag på 41 % av kommunenes driftsutgifter og utgjorde 210 milliarder kroner i 2004.

Det vil bli investert i flere og bedre sykehjem.

Behovet for sykehjemsplasser øker sterkt pga høyere alder. 80 % av dagens beboere ved sykehjemmene har demens kombinert med andre sykdommer. Dette er krevende klientell. Det er derfor ikke bare snakk om flere nye sykehjemsplasser, men også ombygging av eldre sykehjem for å møte kravene til god omsorg.

Det finns 38.000 sykehjemsplasser og 25.000 omsorgsboliger, hvorav 15.000 har 24 timers vakt. I 2008 kommer Regjeringen med et nytt investeringsbudsjett. Det blir flere plasser tilpasset demens og flere korttidsplasser ved sykehjemmene og flere omsorgsboliger med 24 timers vakt.

Kvalitetsheving

Det er flere positive tilbakemeldinger fra kommunene om bedre tjenestetilbud for eldre. På sykehjemmene har antallet enkeltrom økt i sterkt. Flere kommuner har ansatt aktivtører og satset på utbygging av sosiale og kulturelle tiltak. Mer ressurser er også satt av til pleie ”ved livets slutt.”

Det er undertegnet en omfattende avtale om kvalitetsutvikling i helse- og omsorgssektoren mellom Regjeringen og KS – Kommunenes sentralforbund. Avtalen skal bl.a. bidra til bedre tjenestetilbud, brukermedvirkning og sterkere fokus på forebyggende arbeid og rehabilitering. Avtalen forplikter også partene til å sørge for økt bemanning, tjeneste- og kompetanseutvikling.

Bemanning og kompetanse har økt

Det kortsiktige målet på 10.000 nye årsverk innen 2009 i kommunenes pleie- og omsorgstjenester er i ferd med å bli nådd. Tallet er nå oppe i 7800 nye årsverk hvorav 5900 nye årsverk kom i 2006.

Kompetansen hos bemanningen er nå jevnt over høyere. Det er nå også behov for en annen og sammensatt kompetanse for å mestre de nye og høyere kravene til pleie og omsorg.

Demensplan i løpet av 2007

50 % av eldre med demens bor hjemme og bare 4 % har dagtilbud. Dette innebærer en stor belastning på familien og krever snarlige tiltak. Det skal opprettes dagtilbud for hjemmeboende med demens og møteplasser for pårørende med samtalegrupper og kursing. Kunnskapene om demens skal økes bl.a. mht diagnostisering og pleie.

Kreativ aktiv omsorg

Helse og Omsorgsdepartementet krever i et rundskriv at kommunene følger opp

sitt ansvar om en mer aktiv omsorg for eldre og andre pleietrengende. Det er nødvendig med et mer aktivt tilbud som gir de pleietrengende en mer verdig hverdag. Dagens omsorgstjeneste kommer til kort på det sosiale og kulturelle området. Omsorgstilbudet skal omfatte mer enn mating og personlig hygiene. Flere kommuner har utarbeidet omfattende kulturplaner innen pleie og omsorg.

Samhandlingen i helsetjenesten styrkes

En ny avtale mellom Regjeringen og kommunene skal sikre bedre samhandling mellom sykehusene, som er Statens ansvar, og omsorgstjenestene i kommunene. Pasientene skal sikres et helhetlig og sammenhengende tilbud gjennom et bedre kontaktnett når de flyttes. Nittedal kommune og Akershus sykehus har foretatt en kartlegging av hvilke sykehusbehov beboere på sykehjem har og har iverksatt en rekke tjenestetilbud basert på kartleggingen.

Frie rammetilskudd til kommunene

Kommune mottar i dag betydelige sentrale rammetilskudd til pleie og omsorg som ikke er båndlagt disse formålene. Den økte satsningen på pleie og omsorg i kommunene viser at rammetilskuddene har hatt en positiv effekt. Kommunepolitikerne prioriterer mao eldreomsorgen slik Regjeringen forventer, og det er derfor ingen grunn til å komme med noen innstramninger eller øremerking av tilskuddene til kommunene.

Sjur Malm

Stoltenbergs seks nye løfter til eldreomsorgen

Ap-leder og statsminister Jens Stoltenberg lanserte partiets nye eldreplan i valgkampen. Den består av seks løfter for hvordan Arbeiderpartiet vil forberede eldreomsorgen:

- 12.000 nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger innen 2015.
- Kvalifisere og videreutdanne 10.000 ansatte i omsorgssektoren innen 2011.
- Styrke demensomsorgen.
- Lovfeste hjelp i hjemmet eller plass på institusjon for eldre som ikke klarer seg selv.
- Lovfestet dagtilbud til eldre.
- Faste hjemmehjelpere og rett til å bytte hjemmehjelp.

Åtte milliarder i året

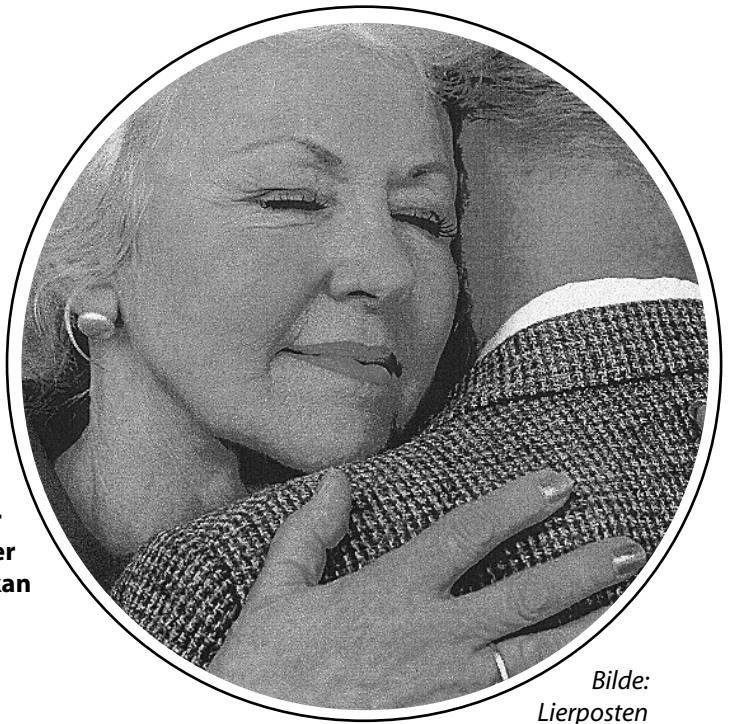
Stoltenberg vil finansiere de nye sykehjemsplassene gjennom et nytt og statlig tilskudd til bygging av sykehjem, som skal gjelde fra neste år. - Det kommer til å koste penger, men vi skal sørge for at disse pengene kommer, uttaler Stoltenberg.

Utdrag fra VG

Snakker Sylvia Brustad sant?

Sjur Malm

Helse og omsorgsministeren sier i intervjuet med Telepensjonisten at man er på god vei med forbedringene innen eldreomsorgen. Valgkampens "avsløringer" og avisinnlegg om god og dårlig eldreomsorg viser at kvaliteten varierer sterkt. Det synes klart at Sylvia Brustad og mange kommuner har en krevende vei å gå for å oppfylle alle kravene, som kan synes endeløse.

Bilde:
Lierposten

Valgkampens "avsløringer"

Eldreomsorgen har stått i fokus foran kommunevalget. Når valget er over er løftene glemt, påstår mange. Uansett avslørte valgkampen noen interessante motsetninger til Sylvia Brustads syn, særlig markedsført av Carl I. Hagen, Frp's talsmann for oss eldre.

Øremerking

Sylvia Brustad hevder at rammebevilgninger til kommunene innen pleie og omsorg gir mest effektiv bruk av midlene lokalt. Hagen mener at lokalpolitikere ikke skal ha adgang til å nedprioritere de eldre. Øremerking av midler må derfor til for at kommunene skal bruke midlene til eldreomsorg. Han kan ha rett når NRK avslører at 50 % av pengene går til yngre brukere under 67 år. Dette til tross for at de over 67 er langt flere.

Privat omsorg

Brustad og Arbeiderpartiet er imot privat omsorg på kommersiell basis fordi prising av eldretjenester vil være usosialt. Hagen mener at privat omsorg vil løse de udekkede behovene og gi økt effektivitet og bedre kvalitet i omsorgen. Han kan ha rett. Mange kommuner løser i dag sine behov med privat omsorg og Sverige har innført privatbasert omsorg med suksess.

10.000 flere stillinger

Brustad hevder at målet på 10.000 nye stillinger i eldreomsorgen allerede er i ferd med å bli nådd. 7.800 stillinger er allerede på plass. Hagen mener at mange av disse stillingene ikke har gått til eldreomsorgen.

Uro omkring eldreomsorgen i Trondheim

I avisene er det daglig oppslag om kritikkverdige forhold og leserinnlegg fra opprørte pårørende og oppgitte ansatte. Adresseavisen hadde 10. august 2007 et stort oppslag: "Hårreisende ting foregår. Pasientene tisser i bleiene, får ikke i seg nok mat. Forholdene blir bare verre og verre".

Kommuneledelsen, brukerne og pårørende har et sprikende syn på kvaliteten av eldreomsorgen i Trondheim. Spesielt hard kritikk får driften av sykehjemmene i byen. Det klages på kapasitet, kompetanse, underbemanning, stress og uverdige forhold for klientene.

Kommunen avvikler tungdrevne sykehjemsplasser som ledd i effektivisering, det vil si kostnadsutt. Samtidig er etterspørselen etter plasser ikke dekket. Sterkt pleietrengende må derfor vente i kø, og prioriteringen for å få en plass er beinhard. Det både bygges og planlegges nye sykehjem, men åpenbart ikke i samme takt som behovene øker.

Bemanningen er minimalisert for å få mest mulig igjen for pengene i trange budsjetter. Det gir ofte dårlig livskvalitet for klientene, og økt stress og sykefravær for de ansatte. Feilbehandling og tabber blir stadig avdekket. Ofte oppdager pårørende at pleietrengende er underernært og uttørket fordi personalet ikke har tid til å følge med at de eldre spiser og drikker nok.

jampa

Store mørketall i eldreomsorgen.

Ingen vet i dag hvor stor køene er til sykehjem, omsorgsboliger og hjemmepleie, var hovedoppslaget i NRK – Dagsrevyen 14. august. Bare noen få kommuner har ventelister og har ikke oversikt over behovene. Hvordan kan

de da drive effektiv planlegging? Det ble påstått at politikere er redde for mørketallene og vegrer seg for å foreta en kartlegging. Sammenlikningen med kartleggingen for barnehavedekning er slående. Der er behovene kartlagt ned i minste detalj.

Sykehusene har mindre ansvar og mindre tid for pasientene i dag. Dermed

er de som blir sendt hjem sykere enn tidligere og mer ansvar lastes over på kommunene. Nøkleby Heiberg ble intervjuet. Hun krever at det tenkes nytt i eldreomsorgen. Eldre er en svak gruppe i samfunnet. De skal behandles med verdighet. Det er behov for mer kvalitet i eldreomsorgen, og det må taes høyde for at folk er forskjellige, hevdet hun.

Sjur Malm

Virksomhetsleder Inger Johanne
Flingtorp, Drammen

Et unikt geriatriløft i Drammen

Dagens eldre krever kompetanse og kvalitet

Vi har hørt mye positivt ved Drammen geriatriske kompetansesenter, og treffer virksomhetsleder Inger Johanne Flingtorp som gir oss en rask innføring i senterets virksomhet. Syke eldre har ofte sammensatte sykdommer som krever spesiell innsikt og behandling utover det som spesialister og alménleger kan tilby. Dette stiller sammensatte krav til pleien som ytes ved senteret. Senteret legger derfor sterk vekt på et høyt kompetent og tverrfaglig sammensatt personale.

Praktisk forskning og utvikling er viktig

- Så vidt jeg vet er Drammen kommune den eneste kommunen i Norge som har utformet en strategi for forskning og utviklingsarbeid innen eldreomsorg, sier Flingtorp. Praktisk forskning og kompetanseutvikling er viktig for å være på høyden med de krav som pasientene stiller i dag. Det er igangsatt et ernæringsprosjekt og et smerteprojekt i samarbeid med Høgskolen i Buskerud. Dessuten studerer man også opplegg for lindrende omsorg. Senteret har nylig fått en gave på 1,8 millioner kroner fra Regjeringen til videreutvikling av senteret.

"Sengene er ikke hjemmet"

-Viktige mål for senteret er å få pasientene raskere ut av sykehussengene og unngå lange sykehusopphold. Dette krever en annen type behandlings- og pleiefilosofi, forteller Flingtorp. Senteret har en åpen integrerende virksomhet der pasientene kan bevege seg fritt og føle seg hjemme under oppholdet. Senteret har 23 senger med forsterket bemanning. Det fins en geriatrisk poliklinikk og et ambulerende sykepleie- og beredskapsteam som supplement til hjemmesykepleien. Fastleger kan sende sine eldre pasienter som har fått funksjonssvikt til utredning ved senteret.

Sjur Malm

Lierposten

Eldreomsorgen i Tromsø kommune

Som pårørende det siste halv året har jeg fått innblikk i hvordan eldre på sykehjem har det i Tromsø. Min erfaring er knyttet til sykehjemmet i Tromsdalen og Kvaløysletta. De beskrivelsene som jeg har sett i avisen de siste dagene kjenner jeg ikke igjen.

Gode erfaringer

Erfaringer som jeg har gjort er helt motsatt av det som beskrives. God omsorg, respekt både for de eldre og pårørende har jeg opplevd begge plassene. Maten har det ikke vært noe å utsette på. Men matlysten hos mange av de eldre er ikke bestandig like god. Når pleierne har klaget over at de ikke har fått min nabo til å spise så er det jo en menneskerett selv å bestemme om han vil spise eller ikke. Selv om mange av dem som er på sykehjem er senil demente må de selv få bestemme. For meg handler det om respekt for eldre. Retten til selv å bestemme om de vil spise, bli barbert m.m. er en grunnleggende rettighet for alle, også for eldre.

Få besøkende

Men det som er trist å oppleve på sykehjem er å se at mange har få eller ingen besøk. Det er viktig at selv om de eldre har fått sykehjemsplass så trenger de familien og venner like fullt. Kanskje vi trenger en holdningsendring i vår kultur på dette området. God offentlig omsorg kombinert med omsorg fra de nærmeste må til for å skape en god eldreomsorg i sykehjemmene.

Av Ruth Stenersen, Tromsø
Publisert i Nordlys 02.08.2007

Lierposten

For god eldreomsorg

Rådmann i Drammen, Nils Fredrik Wisløff mener at norske kommuner prioriterer helsetilbudene og omsorgen for eldre for høyt, og at det i mange tilfeller går på bekostning av kronisk syke unge og voksne.

Rådmannen i Drammen, Nils Fredrik Wisløff, har ledet et ekspertutvalg som undersøkte hvordan den kommunale helsetjenesten og spesialisthelsetjenesten skal kunne gi et bedre helhetlig tilbud. Han mener norske kommuner prioriterer helsetilbudene og omsorgen for eldre for høyt. - I mange tilfeller går det faktisk på bekostning av kronisk syke unge og voksne, og tilbudet til rusmisbrukere, psykisk syke og funksjonshemmede, sier Wisløff. Han mener forventningene har blitt skrudd i været. Det absolutte tjenestenivået er bedre enn for ti år siden.

Drammens Tidene/Anette K. Haldorsen

Telenor verner og bevarer

To jubileer i 2007 viser hvordan Telenor verner og bevarer sin historie. Telefonkiosken og Telemuseet.

20. juni møttes konsernsjef Jon Fredrik Baksaas og assisterende riksarkivar Sissel Rønbeck i telefonkiosken som står i kaiområdet i Oslo. Der skrev de under avtalen som sikrer vern og vedlikehold av 100 telefonkiosker landet over.

- Telefonkioskene er et av de mest synlige og kjente kulturminnene i Norge. De er tett knyttet til Telenor i folks bevissthet, og kioskene har også fått internasjonal anerkjennelse. "Vi er stolte og glade over å kunne bidra til at 100 telefonkiosker nå blir bevart for fremtiden," sa konsernsjefen etter signeringen.

Han minnet om historien bak de røde kioskene: Telefonkiosken så dagens lys i 1933 etter en arkitektkonkurranse som ble vunnet av arkitekt Georg Fasting fra Bergen. Den første ble satt opp på Amerikalinjens kai i Oslo. En restaurert utgave er i dag satt opp på tilnærmet opprinnelig plass.

6000 telefonkiosker på det meste

Etter krigen spredde denne kiosktypen seg til resten av landet. Plasseringen av de offentlige telefonkioskene tok

Fredrik Baksaas og Sissel Rønbeck

alltid hensyn til den allmene sikkerhet og skulle gi lett tilgang på lege, jordmor, politi og brannvesen. De var et selvfølgelig innslag blant boligblokkene i 60-tallets drabantbyer, på jernbanestasjoner og ved utallige fergekaier. Den offentlige telefonkiosken var i første rekke et servicetilbud, og lønnsomheten kom i annen rekke. Den siste kiosken ble produsert i 1995. Til sammen har det vært produsert rundt 9000 eksemplarer av denne typen, og mange er fremdeles i bruk. Utformingen har holdt seg uten større forandringer, med unntak av vekten: De første kioskene veide 800 kg, mens senere utgaver veide under halvparten.

Med sin stramme, funksjonalistiske stil er kiosken kommet med på DOCOMOMOs (Documentation of Modern Monuments) liste over moderne designikoner. På 70- og 80-tallet sto det nærmere 6000 telefonkiosker utplassert, mens antallet nå er 420.

Ansvar for drift og vedlikehold av kioskene ligger hos Telenor, mens Verneavtalen skal forvaltes av Norsk Telemuseum.

Telemuseet feirer

Og nettopp Telemuseet er den andre jubilanten det er verdt å nevne i denne sammenheng. Det er i år 15 år siden museet ble etablert som etatsmuseum for Televerket og fem år siden det ble etablert som selvstendig stiftelse. Linken til Telenor er fortsatt meget sterk i og med at Telenor i all hovedsak finansierer driften ved siden av de inntekter som besøk og andre aktiviteter skaffer. Hovedutstillingen er samboer med Norsk Teknisk Museum. I tillegg kommer 12 regionale utstillinger landet rundt. Besøker du Telemuseet denne høsten kan du se utstillingen om mobiltelefonen gjennom 40 år og en utstilling om ringetoner

Telemuseet har for øvrig ikke avsluttet feiringen av telefonkioskens 75-årsjubileum i år. 12. desember åpner en utstilling samtidig som museet utgir en bok om kiosken. Kanskje et godt gavetips til dem som interesserer seg for norsk telehistorie?

*Kai Rosenberg
Kommunikasjonsdirektør
Telenor ASA*

Nyheter:

Send et telegram!

Vi skriver ditt telegram på vår Torpedo skrivemaskin fra 1950 og sender det med posten neste dag. Kr 30

Televimsene viser publikum nye sprell, skuespillere levendegjør utstillingen, mange helger fremover.

Se hele programmet på www.telemuseum.no

Aktiviteter for hele familien!

Sponset av Telenor

Kongensgt 21 – vårt nye telesenter i Oslo sentrum?

Sjur Malm

Som pensjonist har jeg ofte gleden av å spasere gjennom Oslos gater til møtene i Pensjonistforeningen vår. Byen har blitt flottere for hver gang jeg kommer opp fra Nationaltheateret stasjon. Det er en fryd for øyet å vandre nedover Karl Johan med flotte fortau, nyoppussede fasader og en skyggefull allé under vakre trekroner. Gaten syder av liv og kan nå nytes i sakte tempo, som pensjonist. Veien går forbi Stortinget ned til det gamle Telekvartalet i Kongensgate. Der ligger Kongensgt 21 det gamle Televerkets pulserende hjerte i årtier, anonymt og glemt bak lukkede dører og gittervinduer. Bygget som i sin tid var et fremstående eksempel på norsk arkitektur, skrytt opp i skyene av samtiden.

Et praktbygg

I avisene kunne man lese: "Det er et praktbygg. Dets største skjønnhet ligger i dens masse og dens rolige flater, sparsomt ornamentert ved vinduer og portaler med stenhuggerarbeider i grønn labrador. Innredningen er ganske enkel. Det er brukt norsk marmor i alle trapper og på gulv i fellesarealene og ornamenter er hugd i stein eller støpt i betong. Bygget huser kanskje landets største lysekrone – en messinglysekrone i seks etasjer midt i trappeløpet."

Det er nesten som man hører en gjenklang fra Telenors nåværende hovedsete på Fornebu som også er blitt et flott skue. Det flotte renskårne bygget stod ferdig i 1924 tegnet av to av landets fremste arkitekter på den tiden, Arnstein Arneberg og Magnus Poulsson. De fikk oppdraget i 1916, samme år som de vant Rådhuskonkurransen. Arneberg er også kjent for Skaugum og Sikkerhetsrådets sal i FN.

Mumifisert

Siden flyttingen til Fornebu har det praktfulle byggverket i Kongensgt 21 ligget "mumifisert" bak lukkede dører bortglemt fra dagens jag. Beveger du deg inn i bygget blir det som å gå inn i en av Egypts pyramider. Det inneholder kunstverk og rom som er oppsiktsvekkende vakre, som den vakre fresken av Alf Rolfsen i publikumshallen og den fantastiske lysekronen i den marmorerte trappen opp gjennom etasjene.

Møt Telenor "face to face" igjen

Hvorfor så denne hyldesten til et gammelt bortglemt monument av vår telehistorie?

Med tanke på hva som har gått tapt av flotte bygg andre steder, må ikke Telenor også la dette sentrale, historiske bygget bli solgt. Kongensgt.21 kan bli et moderne telesenter der publikum igjen kan møte Telenor "face to face". Dette kan skje innenfor spennende historisk rammer i kjernen av Oslo der publikum er, en mulighet som Fornebu ikke har.

Bygget kan innredes til et allsidig telekommunikasjonscenter der norske og internasjonale telekommunikasjons- virksomheter fins tilgjengelig. Dermed vil interessen for bygget øke og telekommunikasjonene igjen komme i sentrum i folks visuelle bevissthet i hovedstaden.

Telenors verneplan

Forslaget er en respons på forventningene i Telenors flotte verneplan for sine bygninger og installasjoner undertegnet av tidligere konsernsjef Tormod Hermansen. Jeg håper og tror på at flere vil tenne på idéen særlig sett i lys av løsningene som er valgt i Bergen og Trondheim.

Ref: Historiske Linjer. Verneplan for Telenors bygninger og installasjoner.

Takmaleri av Rolfsen

Rolfsens freske

Tidligere publikums-
hallen i Trondheim

Telehuset med Hjallis
i Trondheim

Simsaladim

- telesenter har blitt kjøpesenter

Våre gamle ærverdige telebygg i Bergen og Trondheim har blitt moderne kjøpsentra. Nå drikkes det kaffe latte og selges blomster, undertøy og briller der vi før kjøpte festtelegrammer eller snakket i rikstelefonen. Og på kontorene er mapper, rundskriv og tegninger byttet ut med dongeri og fargeglade skjorter til rabatterte priser.

Møt og kjøp

Det må medgies at det var spennende å gå inn i de gamle telebygningene både i Bergen og Trondheim og oppleve en helt ny innside. Sentralt som de ligger har de blitt populære møteplasser for folk flest. Kjøpelystne mennesker i alle aldre strømmer opp og ned rulletrapper, inn og ut av butikker, setter seg ned i sin stressede hverdag på kaféene og tar sin formiddagskaffe.

Telegraf i Bergen

"Tenk deg de solgte arvesølvet" utbrøt Aslaug Hellevang fra Bergen om den flotte gamle arbeidsplassen sin i Bergen. Det er klart at det rører ved gamle televerkere å se arbeidsplassene så til de grader forvandlet fra samfunnsviktige kommunikasjonsentra til moderne kjøpesentra. Men bergenserne har vært flinke til å ta vare på sitt gamle telebygg, selv om det ikke er noe telesenter lengre. Den gullforylte kronen høyt på fasaden lyser fortsatt utover byen fra den rødbrune bygningen i colonial style. Hovedinngangen er klart markert med Telegraf og inne i hallen ser man de fantastiske freskene i taket fra den tiden da landet ble dekket av telelinjer.

Mercur i Trondheim

I Trondheim er telekronen byttet ut med Mercur over hovedinngangen på telebygget som fikk pris for sin arkitektur. Inne i publikumshallen står til overmål handelens gud i fulle pontifikalier. Jeg leter etter min fars gamle kontor og finner det. Tekniske rundskriv og tegninger og eimen av god piperøyk er byttet ut med hauger av dongribukser og fargeglade skjorter. Gröss og gru! Ethvert tegn på at jeg er på historisk telegrunn er borte, og jeg spør om trønderne har sovet i timen med tanke på hvor flinke de ellers er til å ta vare på gamle bygninger i byen sin?

Historie- og fantasiløst?

Det kan synes underlig historie- og fantasiløst at Telenor ikke har funnet løsninger som tjener egne markedsbehov i hjertet av våre største byer, fremfor å overlate disse viktige møteplassene til andre som har hatt fantasien til å gi de nytt innhold. Penger kan det vel ikke stå på?

En siste sjanse?

Telenor kan ennå ta grep før det er for sent. Det ærværdige hovedbølet i Kongensgt. 21 i sentrum av Oslo har stått tomt og ubenyttet i flere år. Tunge tekniske installasjoner har reddet det fra en undergang lik Bergen og Trondheim. Dette fantastiske bygget fra 1920 - tallet er et arkitektonisk praktbygg med spennende eksteriør og innredning skapt av den tidens kjente arkitekter Arneberg og Poulson. Det rommer betydelige verdier som Telenor bør føle ansvar for å ta vare på.

Sjur Malm

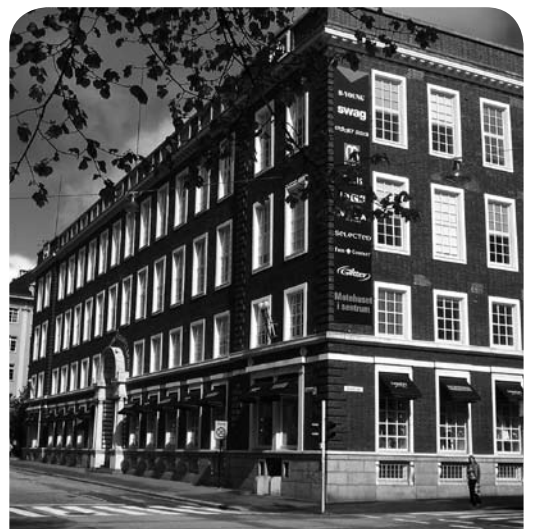
Den flotte publikumshallen i Bergen

Hovedinngangen i Bergen

Telegrafbygningen i Bergen

SOFUSTANKER

-Opsjoner? Har du fått opsjoner, Sofusen min, undret fruene, da jeg satte meg til PC-en med avslørende sofustankerynker i panna en augustkveld på hytta. Jeg måtte innrømme at det ikke bare er lederne i Telenoret og Hydro som er opsjonister. Da Sofusen abdiserte i forrige nr. av bladet, var redaktøren kjøpt ute med sitt opsjonstilbud: Går bladet bra, er det penger å hente om du fortsetter å tenke! Fristelsen ble for sterk. Grådigheta slo til, så her er jeg igjen.

Offentlige lygere er det mange av. Da Ali Farah ble slått ned i Oslo, og verken politi eller ambulansefolk tok blodet som fløt av offeret på alvor, ble det bråk. Takket være et amatørkamera som fokuserte hendingen, så vi både politi og ambulansefolk som ikke ville hjelpe. En offisiell lyger fra Ullevål sykehus sto raskt fram på Tv-en og bedyret at ingen derfra var å klandre.

Og politen famlet etter den nedslåtte Alis identitetskort, uanfektet av at blodet fløt. Å hjelpe stakkaren kom ingen på, han var jo mørkhudet. -Rasisme i praksis, den norske folkesjela dømmes stadig anderledesmennesker, hisset jeg i rasende vrede.

-Du er nå en liten rasist selv også, sa vinen mens hun leste over skuldra. Hvordan da, undret jeg.

-Du raste jo flere dager da jeg kastet gammelbuksa, skjorta og skoene du har brukt på hytta i flere tiår. Å rase er noe annet å være rasist, men jeg sa det ikke. Jeg unte henne ikke noe svar. Mot slik dobbel uforstand og udåd tier Sofusen, klok av unødige ordfeider etter et livslangt samliv.

Valgflesk er mat for Grete Rhode. Jens i AP slo til midt i august med løfte om 12000 nye hender i eldreomsorgen og nye sykehjem i haug og dung i åra som kommer. Visst er sykehjemskøene lange. Du må ligge lenge i køen og vente på at noen skal dø før deg, for å få en tiltrengt plass. Etter valget 10. september må nok mang en politiker på slankern med valgflesket sitt.

Klimakvoter og klimaavgift skal berge oss fra ferieregn, varmt hav og hai i Oslofjorden, sier ekspertene. Samvittigheta for klimamishandling ved egne utslipp, kan døyves ved å betale selvpålagte klimabøter. Sofusen vil også hjelpe til. Jeg er klar til å ta i mot avlatsbetalinger på bankkontoen min. Pengene skal brukes til å plante mer regnskog på hytta til naturens og vårt felles beste.

Telenoret ligger i sommerdvale, mens pengene strømmer inn og lederopsjoner ut. Sommeren var ikke bare fryd og gammen for de statseide opsjonistene. 7 millioner i retur som avlat fra Hydro-Reiten monnet ikke særlig for goodwillen hos fotfolket. Men de opsjonsbegunstigete står han nok av denne gangen også.

Valgrusen hisser opp velgere og politikere. Aldri lytter politiker-toppene så godt til allmuens plager og krav om løsninger som foran valgurnene. Det er også et opsjonsspill med løfter om fremtidig gevinst.

Kommunevalget er over når bladet kommer. Da er valgflesket fortært og stemmeseddelen begravd i valgurna. Resultatet ble kanskje ikke som ønsket? Det kommer nye sjanser og nye agn å velge og vrake i om to år, så fortvil ikke. Det går alltid et tog, bare ikke hos NSB.

Sofus

Blå salme

*Jeg synger meg en blå, blå salme
når dagen svinger hatten til farvel
og ror med sakte åretak mot strender
dit alle dager ror når det blir kveld.
Da søker jeg min hvile
ved treets trygge rot
mens sankthansormer gløder grønt
i gresset ved min fot.*

Da synger jeg min salme.

*Jeg synger meg en blå, blå salme
og takker for all grøde som ble min.
For lyse døgn, for barneskritt på tunet
og dine kjærttegn mot mitt kinn.
Men óg for våkenetter
som aldri unte ro
men ga min dag et dunkelt drag
jeg aldri helt forsto,*

Nå synger jeg min salme.

*Jeg synger meg en blå, blå salme
til deg, du Hånd som sanker og som sår
og senker deg med signing over jorden
med legedom for alle våre sår.
Som byr oss rette ryggen
stå opp å gå i strid.
Med løftet hode skal hver sjel
gå inn i Herrens tid.*

Så synger vi vår salme.

Fra "TILBAKE TIL SANGENE" av Erik Bye

Minneord over Bjørg Berli

Bjørg Berli døde 14. juli 2007 nær 72 år gammel. Bjørg vokste opp i Telemark på Akkerhaugen ved Norsjø. Hun tjenestgjorde i mange år for samme arbeidsgiver, og selv om arbeidsgiveren endret navn fra Telegrafverket til Televerket og Telenor var Bjørg den samme. Alltid gjorde hun et utmerket arbeid og var godt likt av sine kolleger. Bjørg var samfunnsorientert og deltok aktivt i lag og foreninger. Hun var leder av Telepensionistenes forening i Arendal i syv år, hvor hun var en aktiv og inspirerende forgrunnsfigur. Bjørg var musikalsk og hun gledet oss ofte med å spille på pensjonistmøtene.

Bjørg hadde mange venner og kjente som møtte opp i den fullsatte kirken da hun ble gravlagt i Tromøy kirke 18. juli. Våre tanker går til hennes nærmeste, og vi lyser fred over Bjørg Berlis minne.

Ove Lauvrak

Minneord over Sverre Steinstad

Sverre Steinsland døde 22 juli nesten 72 år gammel. Vi har mistet en rik, varm og engasjert personlighet som var formann i Telepensionistforeningen på Steinkjer og medlem av Landsstyret ved sin død.

Sverre hadde en allsidig bakgrunn. Han var sterkt samfunnsorientert og politisk engasjert helt fra ungdommen, som medlem i AUF og Arbeiderpartiet. Han hadde lang fartstid til sjøs og som befal i Marinen da han kom til Televerket som mastemontør i 1960 og deltok i pionertiden for TV -utbyggingen. Han tok automatteknikerutdanning og jobbet i Trondheim og på Steinkjer der han ble pensjonert i 1996. Sverre var korpsmusiker og aktiv pådriver i oppbyggingen av den kommunale musikkskolen og kunstverkstedet på Inderøya. Hobbyene var flere; fra snekring til båtliv og fiske. Han tok godt vare på familien fordi verdien av et godt og trygt familieliv betydde mye for han. Alle vi som kjente Sverre Steinstad har tapt en god venn.

Sjur Malm

Toppår for våre pensjoner

Folketrygden og Telenors Pensjonskasse har vært gavmilde i år. Om det skyldes valgår og solide opsjoner kan vi undres på?

6, 23 % fra våre hovedsponsorer var uventet og ekstremt bra. Kanskje et plaster på såret for de som hevder at vi ikke har fulgt med i den generelle velstandsøkningen i samfunnet? Reguleringen fra Pensjonskassen omfatter dessverre ikke de med fripoliser som var på ventelønn. Opplysningstjenesten har heller ikke fått sitt, men vi er kjent med at det jobbes med saken.

Pensjonsbrevet jeg fikk om reguleringen forteller at Pensjonskassen bare hadde tatt høyde for et løft på 3,26 % og at de derfor måtte gripe ekstra dypt i Premiefondets lommer for å svare på Folketrygdens utfordringer. Med en Premiereserve på over 4 milliarder kroner blir vel ekstrautgiftene knapt merkbare når det kun utbetales i størrelsesorden 70 millioner kroner til 1740 alders-, uføre-, ektefelle-, og barnepensjonister. Neste år må Telenor betale høyere premier til Pensjonskassen for at premiereserven skal komme opp på det foreskrevne nivå igjen. Vi får bare håpe på at de gode

tidene fortsetter slik at dette kan skje. Fra Pensjonskassens regnskaper kan vi lese at det ble innbetalt ca. 550 millioner kroner i 2006 og at Pensjonskassen hadde knapt 1 milliard kroner i finansielle inntekter, så det er en stor butikk de driver. Men det er mange pliktige avsetninger som skal foretas før det endelige resultatet kan disponeres.

Mesteparten av inntektene settes av til fremtidige pensjoner for de 8000 aktive medlemmene som er i arbeid i dag. Disse har sine representanter i styret. Pensjonistene utgjør hele 18 % av den totale medlemsmassen. Det er derfor uforståelig at vi ikke er representert i Pensjonskassens styre. Dette har vi hevdet tidligere, og har nå fått vite at det arbeides med en ny lov der det kanskje åpnes for en slik mulighet. Her har Landsforbundet vårt en oppgave som de bør gripe fatt i.

Sjur Malm

Eldrerådene i støpeskjeen

NorgesPensjonistforbundogLandsforbundet vårt er opptatt av at vi engasjerer oss lokalt i eldrerådene. I Lier vil det skje en radikal omlegging fra 2008 når kommunens lovpålagte eldreråd blir slått sammen med rådet for de med nedsatt funksjonsevne. Dette rådet har nå også blitt lovpålagt, og det kommer en ny lov om sammenslåing av de to rådene. Det sammenslåtte rådet vil bestå av 7 representanter; 3 politisk valgte representanter fra Kommune-

styret, 2 fra Pensjonistforeningen og 2 fra de Funksjonshemmedes forening. Sammenslåingen begrunnes med at mange eldre også har sterkt nedsatt funksjonsevne. Det vil derfor være nyttig å få samkjørt behovene i et felles råd innen de ender opp i besluttede organer i kommunen.

Det nye rådet blir sterkere og mer omfattende og vil etter manges mening føre til en styrking av eldres rolle. Andre derimot har uttrykt bekymring for at dette vil svekke

de eldres sak. Eldre, og da særlig de over 80 år, har spesielle behov som i stor grad skiller seg fra de funksjonshemmede. For kommunen vil det selvsagt bli en lettelse å forholde seg til ett råd fremfor to. Med det fokus som i dag er nødvendig på eldres kår i kommunene, er det grunn til å spørre om samrøre av behovene vil være en god løsning?

Sjur Malm

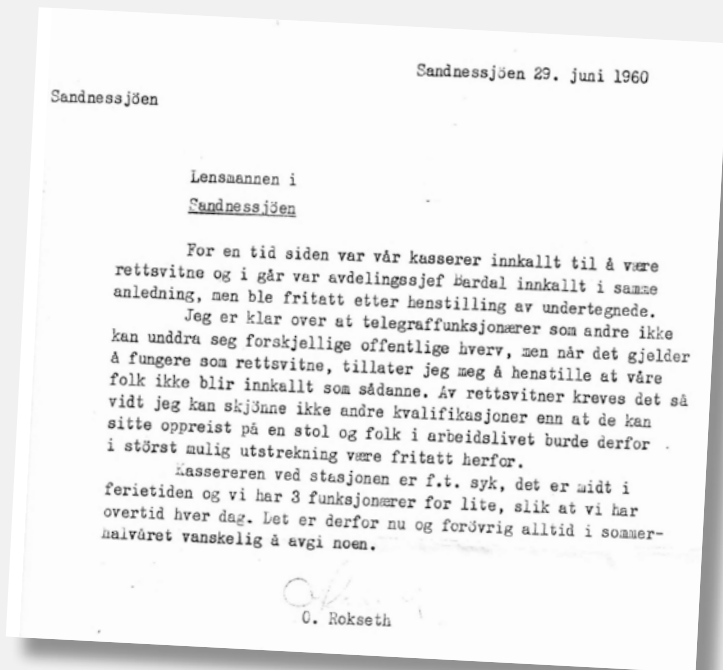

MIN TELEHISTORIE

Oddvar Ulvang, Sandnessjøen

Oddvar Ulvang i Sandnessjøen har sendt oss et brev som han fant i arkivet på telestasjonen i Sandnessjøen da den ble nedlagt. Odd Rokseth var bestyrer i Sandnessjøen og mente at innkalling av hans ansatte som rettsvitner var bortkastet tid. De burde utføre mer samfunnsnyttig arbeid.

KRYSSORD

1	2	3		4	5	6	7	8
9				10				
11				12				
13		14	15			16	17	
18						19		
20		21			22			
23						24		
25					26			
			27					

VANNRETT

1. Leder
9. Flokk
10. Dormer
11. Byge
12. Bevege
13. Tall
16. Tilstrekkelig
18. Att
19. Grønnsak
20. G
21. Vond
22. Antyde
23. Åker
24. Vokaler
25. Smerter, plager
26. I hus
27. Levninger

LODDRETT

1. Nøyaktighet
2. Gudstro
3. Artikkell
4. Klesplagg
5. Toaletter
6. Stor underholdningsbegivenhet
7. Månefase
14. Havarm
15. Støtpute
17. Gruvegangene
26. På pinne eller i kremmerhus. Godt.

Løsning på forrige kryssord

1	A	2	G	3	I	4	T	5	A	6	T	7	O	8	R	
8	F	9	O	10	R	11	A	12	K	13	T	14	E	15	I	
	R						L		A			E	D		D	
13	I	14	F	15	A					16	S	17	O	18	D	A
17	K	18	O	19	M	20	P	21	E	22	N	23	S	24	E	R
19	A	R					A		M		E		R			
21	N	E					S		I		V		A			P
25	E	N					K		E		L		N		E	R
29	R	E					D		E		R		I		E	N

Løsningen på kryssordet kommer i neste nummer av Telepensjonisten.

NYTT FRA LOKALFORENINGENE

Mange telepensjonister i Østfold.

Telepensjonistene i Østfold har en stor og aktiv forening på 170 medlemmer med et variert program som gir god oppslutning på møtene.

60 – 80 av oss møtes i Sarpsborg én gang i måneden. Kjøkkenkomitéen serverer kaffe, rundstykker og en kakebit, og programmet varierer mellom aktuelle samfunnsaker, historiske temaer, sang, musikk og underholdning. Telenors eget husorkester "Teletuten" lager en trivelig allsangaften for oss med mange kjente og kjære sanger ispedd mye humør. Vi må heller ikke glemme pensjonistenes eget møte hvor alle våre dyktige hobbyfolk viser frem hva de har lagd. En imponerende samling flotte ting! Året avsluttes med et julebord hvor lokale kunstnere opptre.

Mange flotte turer

Vi hadde en 2-dagers forsommertur til Vännersborg, og start-et høstsesongen med et besøk i vakre Tomb Rosehage i Råde, en av de vakreste i landet. Senere i høst blir det en 4-dagers tur til Gomobu Fjellstue i Valdres. 41 deltakere er påmeldt. Vi har også planlagt en teatertur til Oslo i oktober.

Slik legger vi opp møtene våre

Vi har fått spørsmål om hvordan vi legger opp våre møter. Vi setter alltid opp en sakliste for våre medlemsmøter. Vi åpner med sangen "Dagen er din". Foreningen er heldig, og har en egen dikter, Berly Engen, som skriver "Ord for dagen" til hvert møte. Fortsetter deretter med foreningsaker. Vi har en Televits-stafett som bryter opp saklisten og får humøret frem. Forsetter så med dagens kåseri/underholdning. Så er det bevertning med hyggelig prat og utlodning. Det blir også gitt informasjon om turer og andre aktiviteter. Møtet avsluttes med trekning av medbrakte gevinster, og en passende avslutningssang. Møtet varer 2,5 til 3 timer.

PC - kurs

I høst vil det også bli arrangert et meget rimelig PC-kurs over 6 dager.

Hans Krugerud

Møte i Østfold

Ergan kystfort, Bud

"Hei på dere" fra Gudbrandsdalen

Jeg fikk en telefon fra redaktøren at vi ikke hadde sendt inn reportasje fra turer vi har vært på. Vi har hatt mange fine turer. De mest minneverdige er vårturen over Dovre til Kongsvold med beitende moskusokser langsetter veien og til Bud i Romsdal, et lite fiskevær i dag, men på 15 – 16 hundretallet var dette det største tettstedet mellom Trondheim og Bergen. Det var så betydningsfullt i Middelalderen at Olav Engelbregtsson la det siste katolske kirkemøtet dit i 1533. Over 400 år senere under krigen, ble Bud viktig igjen. Da inntok tyskerne Bud og bygget

Ergan kystfort med utsikt over skipsleia. Fortet var som en sveitserost med langtrekkende kanonstillinger, ammunisjonslager, vannreservoarer og sykestue. De hadde også noe som lignet på en radar for overvåkning av trafikken. Store deler av lokalbefolkningen ble tvangsevakuert for å gi plass til fortet, og de fikk vende tilbake til Bud først etter krigen. I dag er Bud et søvning fiskevær om vinteren, men om sommeren er det yrende liv der med masser av turister. Jeg anbefaler dere å ta turen til Bud, men pass på at det er fint vær for da er det virkelig vakkert der ute.

*Åse Nordnes
Otta*

LARVIK

- har en liten telepensjonistforening med 38 medlemmer, stiftet i 1996 i landets minste fylke, Vestfold. Foreningen opplever sterk konkurranse fra andre kulturtilbud, men håper på god tilslutning til høsten.

Møter og sosiale samvær

-skjer hver tredje onsdag i måneden kl.11.00, med unntak av sommermånedene. Programmet vårt d.v.s. dag og klokkeslett må ikke endres, for da blir det få som møter opp. Fra april til oktober er vi ute i det fri. I vår avsluttet vi med rekefest i Kjerringvik hvor stedets velforening har lagt tilrette for utendørs sammenkomster. I tilfelle uvær, men da skal det bli mye vær, kan vi søke ly hos to av våre medlemmer som bor i dette paradiset hele året. Sensommer startet vi opp igjen med grillfest i Nevlunghavn, stedet hvor Rod Stuart samlet mer enn 30 000 til konsert i potetåkeren. Vi inntok campingarealet til Eva og Thor. Nevlunghavn er flott og været fint, så de fleste gikk i sjøen og svalet seg. Det er planlagt en tur over til Danmark i oktober. Nordsjøakvariet er flott.

Spreke 90 åringer

To av våre spreke damer som bor i bakken til Thor Heyerdahl, nærmer seg de 90. I stedet for å bli kjørt opp og gå ned, går damene til og fra bilen i bunnen av bakken, og den er bratt, veldig bratt!

Til våren inviterer kanskje våre spreke damer til sammenkomst i hagen til Thor Heyerdahls barndomshjem som nå disponeres av Larvik kommune?

Nettdiskusjon om telemedisin

Vi har fulgt opp det spennende temaet **Telemedisin** fra landsmøtet i Tromsø. Vi har spurt lokale politikere om tema-

Kaffekos i Larvik

et. Kunnskapen var lik null, men stortingsrepresentanten fra Larvik i Helse og omsorgskomiteen, kjente temaet og foredragsholderen. Resultatet av praten ble en invitasjon til å delta på nettdiskusjoner i høst. Det kan bli spennende, et prøveprosjekt i landets minste fylket vil være strålende! Kanskje Telenors satsning på området også kan bli oss til hjelp inn i alderdommen?

Data - kurs

Folkeuniversitetet og Folkeakademiet har sendt ut invitasjoner til kurs og underholdning i mørketiden. Vi i styret er spent på om flere av våre medlemmer ønsker EDB-opplæring. Hvis ikke vil nok gjengen fra i våres melde seg på videreopplæring i data.

Berit Olafsen

Telepensjonistene i Arendal drømmer om sommeren 2006

Pensjonistene i Arendal

Årets sommer regnet bort derfor mimrer pensjonistene i Arendal om da sola skinte sommeren 2006 og de dro på utflukt til Stavanger. Hele 27 deltakere var med på den opplevelsesrike turen. De besøkte "Flo og Fjære". Det ble en vandring på grønne plener i et praktfullt blomsterflor med vakre blomster de ikke visste eksisterte i Norge.

Turen gikk inn Lysefjorden til Prekestolen og Kjerag. Det var mektige naturopplevelser som nesten tok pusten fra deltakerne. Turen hjemover gikk på de svingete veiene i Sirdal over fjellovergangen til Setesdal via Evje og Byglandsfjord med middag og kaffepauser underveis.

En vellykket tur som sent vil glemmes av deltakerne.

Nå ser vi frem til høstens møteprogram. Vi er 50 medlemmer og har møter den siste tirsdagen i måneden. Oppslutningen er god. Det viktigste på møtene er det sosiale samværet med gamle kolleger over en god kopp kaffe. På alle møtene har vi allsang og utlodning. Vi prøver også å få en kåsør utenfra til å snakke om et aktuelt emne. Midt i måneden har vi rusletur/uteaktivitet, gjerne kombinert med en omvisning, og alltid avsluttet med kaffekos. Dette har vært svært vellykket.

Ove Lauvrak

DATASPALTE

Per Refsem, WEB – redaktør.

Enkel informasjon om E-post (elektronisk post)

Hvis du nå i løpet av sommeren, kanskje på bakgrunn av Telepensjonistens dataartikler om utstyr og programmer, har skaffet deg en PC og de programmene du har følt behov for, tar vi i dette nummeret av Telepensjonisten for oss e-post.

INNLEDNING

E-post, forkortelse for elektronisk post, også kalt e-mail eller mail, er en elektronisk posttjeneste der dokumenter og meldinger blir sendt fra en datamaskin til en annen over et datanettverk. E-post sendes mellom brukere via Internettet og er en av de mest brukte tjenestene der.

Programmet ble først utviklet av amerikaneren Ray Tomlinson i juli 1970. Det var også Tomlinson som fant på å bruke @ i e-postadresser. En e-postadresse er en identifikator som identifiserer en bruker på et domene. Eksempel: per@example.com, som identifiserer brukeren Per på domenet example.com.

Populære e-post programmer er Microsoft Office Outlook, Evolution, Thunderbird, Microsoft Outlook Express, Lotus, Eudora og KMail. Undertegnede er mest kjent med Microsofts programmer, og vil i denne sammenheng skrive litt om Outlook Express.

Ved å trykke på start kommer alle tilgjengelige programmer opp. Et av dem er Microsoft Outlook Express, og når du trykker på ikonet kommer du inn i e-postens forside. Forsiden er inndelt i: Verktøylinjer, felt for mapper (for eksempel innboks, utboks, sendte elementer, slettede elementer m.fl.), felt for oversikt over mottatt post, sendt post etc. etc.

OPPRETTE E-POST

Trykk på knappen **opprett e-post**. Da kommer det et nytt bilde opp. Markøren legger seg automatisk i feltet **til** og du må nå skrive e-postadressen til den du vil sende e-posten til. Skal du eventuelt sende kopi av e-posten til andre kan du legge dennes e-postadresse i feltet kopi. Deretter bør du skrive en overskrift i feltet **emne**. Når det er gjort flytter du markøren din til skrivefeltet nedenfor, og nå kan du skrive dine beskjeder, eller lengre brev om det er det du ønsker. Husk å avslutte med hilsen ... Deretter trykker du **send**, og nå vil e-posten bli sendt til den mottakeren du ønsket.

Ved å trykke på mappen **sendte elementer** i feltet **mapper** kan du se om e-postene er sendt, eller ikke.

MOTTA E-POST

Når du nå har sendt e-post, slik som beskrevet ovenfor, forventer du kanskje et svar. Ved å trykke på mappen **innboks** i mappefeltet vil du kunne se om du har mottatt svar eller kanskje flere e-poster. Ligger det svar der, kan du enten dobbeltklikke på e-posten, eller klikke fil på verktøylinja og deretter klikke **åpne**. Da vil du kunne lese tilbakemeldingen, eller innholdet på de e-postene du har mottatt.

OPPRETTE (LAGRINGS-)MAPPE

Hvis du vil ta vare på disse meldingene kan du opprette en egen mappe for dette. Du setter da markøren på **lokale mapper** i mappefeltet og klikker **høyre musetast**. Det dukker da opp et nytt lite vindu hvor det står **ny mappe**. Ved å klikke på den teksten kommer det opp enda et nytt lite vindu som heter **opprett mappe**.

Her klikker du for eksempel på **innboks** slik at den blir merket. Deretter flytter du markøren til feltet for **mappenavn**, og skriver inn det navnet du ønsker mappen skal ha og klikker deretter på **OK**. Nå ligger den nye mappen lagret under **innboks**. Det du nå gjør er å sette markøren på e-posten du har mottatt i **innboksen**, trykker og holder venstre musetast nede og drar e-posten over til den nye mappen du har lagd. Slipp musetasten og e-posten blir nå lagret. Det samme kan du gjøre ved å klikke på **sendte elementer** i mappefeltet. Du ser da den e-posten du selv sendte, og ved å gjøre samme operasjon som ovenfor kan du også få denne lagret i mappen du nettopp har lagd.

SLETING AV E-POSTER

Hvis du ikke vil lagre disse e-postene kan de slettes. Det kan gjøres på to måter. Du klikker på e-posten som skal slettes. Den blir da merket. Enten kan du trykke **delete-knappen** på tastaturet, eller du kan klikke på det røde **slettekrysset** på verktøylinja. De slettede e-postene legger seg deretter i mappen **slettede elementer** i mappefeltet. Skal du slette dem helt må du merke e-postene under slettede elementer, og deretter trykke **delete-knappen** eller det **røde krysset**.

Nettavisen - Krasj på lokalsidene

I slutten av august 2007 har alle lokalforeningenes hjemmesider blitt slettet ved et uhell. Da lokalsidene ble borte forsvant viktig informasjon. Produktansvarlig for WebStudio klarte ikke å skaffe "back up" informasjon, og lokalsidene måtte derfor anses som tapt. Men Arne Fosse kan ha tatt vare på noe av det eldste stoffet som har ligget på lokalsidene. For dem som har mistet viktig informasjon kan det derfor være mulig å få hjelp av Fosse. Landsforbundet er nå i ferd med å skaffe et nytt web-system der sletting ikke vil være mulig med unntak av egne lokale hjemmesider. Det nye systemet vil også ha "back up" løsning, men for å være på den sikre siden anbefales det at datakontaktene kopierer og lagrer lokalsidene på en DVD med jevne mellomrom. På det "gamle" systemet er det igjen opprettet en mappe for hver lokalforening. Det betyr at datakontaktene kan legge inn stoff og bilder igjen. (Husk og kopier å lagre på DVD av og til). Disse informasjonene vil bli kopiert over i det nye systemet når dette kommer i drift.

Per Refsem

Nytt fra Arbeidsutvalget

Vel møtt til et nytt halvår med nye utfordringer. I juli og august har ikke Forbundskontoret vært bemannet som normalt. I denne perioden tar også møtevirksomheten ferie. Siden forrige Nytt fra AU er det imidlertid gjennomført ett Landsstyremøte og tre AU møter.

Telenor:

Telenor er bl.a. vår viktigste økonomiske støttespiller og i løpet av høsten vil AU undersøke mulighetene for et tettere samarbeid.

Lokale prosjekter:

Til nå har totalt 14 foreninger benyttet seg av muligheten til å søke prosjektstøtte, og det er innvilget ca. 67000,- kr i støtte. Noen foreninger har fått tilsagn om støtte. Støtten har i hovedsak gått til datakurser, men det er også gitt støtte til sosiale- og samarbeidsprosjekter.

Landsmøtet:

Et vellykket Landsmøte ble gjennomført som planlagt i Tromsø 29-31.5. Forbundskontoret og Tromsø foreningen samarbeidet om arrangementet. Både for- og etter-

Nytt Au i arbeid

arbeidet har vært ressurskrevende. De totale kostnadene i forbindelse med gjennomføringen ble ca. kr. 305.400.

SAKO

Dagfinn Skarbøvik, Jan H. Andreassen og Kjell Ivar Tangen deltok på SAKO seminaret 22-23.8. Temaene for seminaret var Kommunal eldreomsorg og Stortingsmelding nr. 35 – Tilgjengelighet, kompetanse og sosial utjevning – "Framtidens tannhelsetjenester". I debatten om Kommunal eldreomsorg deltok politikere fra AP, SV, V, FRP, H, KRF og SP.

Nettavisen

Det arbeides med en oppgradering av Nettavisen. Eksisterende system synes å ha en for dårlig funksjonalitet, spesielt når det gjelder bilder. Forhandlinger med Idium (systemleverandør) om et nytt system med bedre funksjonalitet pågår.

Kjell Tangen

LANDSSTYRET/REDAKTØRER

LEDER	Dagfinn Skarbøvik	Ryenbergvn. 73 B	0677 Oslo	22 57 22 12	900 46 612	d.skarbovik@c2i.net
NESTLEDER	Odd-Kåre Kvalheim	Anders Sandvigs g. 1	2609 Lillehammer	61 25 82 01	900 21 534	okvalh@online.no
SEKRETÆR	Kjell Ivar Tangen	Lutvannsv. 4	0676 Oslo	22 30 72 29	456 14 158	siftang@yahoo.no
KASSERER	Ragnhild Møklebust	Ekraavn. 7C	0756 Oslo	22 50 38 19	917 53 220	ragmoek@online.no
STYREMEDL.	Bjarne Ulvang	Myrhollet 242	5142 Fyllingsdalen	55 16 38 65	416 12 005	audnulva@online.no
	" Anne-Berit Aune	Utsikten 78	9018 Tromsø	77 67 51 00	905 77 274	anne-bau@online.no
	" Eva-Marie Kvelland	Vekterv. 73	0681 Oslo	22 19 76 90	975 09 729	evamar@online.no
VARAMEDL.	Jan H. Andreassen	Blomstervn. 37	2208 Kongsvinger	62 81 59 40	915 56 223	janhandreassen@yahoo.no
	" Dagunn Klakegg	Hjalmar Christensenv.	6800 Førde	57 82 14 21	416 69 849	
REVISOR	Kjell Berglie	Selvbyggervn. 127	0591 Oslo	22 65 30 05	952 58 775	keberg@online.no
	" Reidun Sandnes	Låvevn. 50	0682 Oslo	22 26 49 80		
VARAREV.	Edgar Roli	Krokusv. 30	1475 Finstadjordet	67 90 27 04	951 58 120	
REDAKTØR						
TELEPENSJONISTEN	Sjur Malm	Konglestien 6	3400 Lier	32 84 03 03	900 28 726	sjmalm@online.no
REDAKTØR						
NETTAVISEN	Per Refsem	Nils Knudsens vei 2B	2040 Kløfta	63 97 68 44	905 00 533	p-ree1@online.no

Telepensjonistenes Landsforbund • Postadresse 1331 Fornebu • Besøksadresse: Kongensgt. 8, Oslo.

Telefon 22 77 69 52 • Telefaks 22 77 69 55.

E-post: kon.telepensjonistene@telenor.com • Nettside: www.telepensjonistene.no

Erik Lauritsens mange hobbyer

Erik Lauritsen ville helst blitt kunstner og ikke automattekniker om han hadde fått valgt i dag. Han er viden kjent for sine kunstneriske hobbyer, og har vært leder av Hobøl Husflidslag gjennom 10 år. For sin store kulturelle innsats er Erik tildelt Hobøl kommunes kulturpris.

Hans Krugerud

Eiffeltårnet i finér

Erik Lauritsen, Hobøl er en husflidens mann. Han har gjennom mange år drevet med trearbeider. Her får han utløp for sin kreativitet og fantasi. Mye av hans oppmerksomhet de siste årene har dreid seg om løvsagarbeid. Da han fikk tak i en kontursag (som er en motorisert løvsag), økte interessen enda mer. Mange flotte løvsagarbeider pryder familiens hjem. Hovedverkene er det store "Eiffeltårnet" og den flotte værstasjonen.

Erik bruker helst finér til sitt løvsagarbeid, men også vanlig tre blir brukt.

Han har også et stort mønsterlager som er grunnlaget for sine arbeider. Disse har han fått tak i ved hjelp av kontakter i hele Norge og også fra USA. Erik er dessuten den eneste som får lov til å gå fritt i Allers mønsterarkiv å lete.

Barneleker

Erik er også barnas mann. Han lager de flotteste treleker: fiskepuslespill, sprellemenn, julenisser og mye mer. Til stor moro og interesse for barna!

Kniplinger og nupereller

Men Erik arbeider ikke bare med tre. Han er blitt en mester til å lage kniplinger (til tross for sine store hender!), og slår de flotteste nupereller. Har du spørsmål om løvsagarbeid eller kniplinger, kan du kontakte Erik på telefon 69920122.

Solosang og sykling

Erik har vært solosanger og syklet "Den store styrkeprøven" Trondheim – Oslo 10 ganger.

Erik Lauritsen begynte i Televerket i 1957.

Hans første arbeidsplass var omleggingen på Åsen sentral i Oslo.

Tok siden montørkurset og kom inn i feilrettertjeneste og siden prøvebordtjenesten på Frogner sentral.

Han tok deretter automatteknikerkurs og ble automattekniker på Frogner sentral.

I 1970 kom Erik til Moss og ble der i automatjtjenesten til pensjonsalderen.